

Kokkuvõtte komisjoni otsusest,**25. juuli 2013,****Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta****(Juhtum COMP/39.847/E-BOOKS)***(teatavaks tehtud numbri C(2013) 4750 all)***(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)***(2013/C 378/14)*

Komisjon võttis 25. juulil 2013 vastu otsuse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta. Kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003⁽¹⁾ artikliga 30 avaldab komisjon poolte nimed ja otsuse põhilise sisu, sealhulgas kehtestatud sanktsioonid, võttes arvesse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

1. SISSEJUHATUS

- (1) Otsus on adresseeritud ettevõtjatele Penguin Random House Limited (varem The Penguin Publishing Company Limited) ning Penguin Group (USA), LLC (varem Penguin Group (USA), Inc.) (edaspidi koos „Penguin“) (2). Otsuses käsitletakse Penguini teguviisi seoses osalemisega võimalikus kooskõlastatud tegevuses e-raamatute müümisel tarbijatele.

aluse otsuse adressaat, sest ta ei esitanud siis kohustusi. Siiski otsustas Penguin käesoleva aasta alguses esitada ametlikult kohustused.

- (3) 1. märtsil 2013 võttis komisjon vastu Penguinile adresseeritud esialgse hinnangu.

- (4) 16. aprillil 2013 esitas Penguin kohustused, et leida lahendus esialgses hinnangus tõstatatud probleemidele (edaspidi „kohustused“).

2. MENETLUS

- (2) 1. detsembril 2011 algatas komisjon menetluse järgmiste ettevõtjate suhtes: Apple Inc. (edaspidi „Apple“), Hachette Livre SA (edaspidi „Hachette“), HarperCollins Publishers Limited ja HarperCollins Publishers L.L.C. (edaspidi koos „Harper Collins“), Georg von Holtzbrinck GmbH & Co. KG ja Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck GmbH (edaspidi koos „Holtzbrinck/Macmillan“), Simon & Schuster, Inc., Simon & Schuster (UK) Ltd ja Simon & Schuster Digital Sales Inc. (edaspidi koos „Simon & Schuster“) (edaspidi koos „neli kirjastajat“) ning Penguin (edaspidi koos „viis kirjastajat“). Komisjon tegi seda seoses esialgsete kahtlustega, et kõnealused ettevõtjad võivad olla omavahel kooskõlastanud tegevuse, mille eesmärk on tõsta jaemüügi hindu EMPs. 12. detsembril 2012 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 kohase otsuse, mis oli adresseeritud neljale kirjastajale ja ettevõtjale Apple (edaspidi „12. detsembri 2012. aasta otsus“). Otsusega muudeti siduvaks nelja kirjastaja ja Apple'i esitatud kohustused ja lõpetati nende suhtes menetlus. Penguin ei olnud kõne-

- (5) 19. aprillil 2013 avaldati Euroopa Liidu Teatajas määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõike 4 kohane teatis, milles kutsuti kolmandaid isikuid üles esitama ühe kuu jooksul alates kõnealuse teatise avaldamisest märkusi kohustuste kohta (edaspidi „turu-uuring“).

- (6) 23. mail 2013 teavitas komisjon Penguini ühest märkusest, mis oli saadud huvitatud kolmandalt isikult turu-uuringu käigus.

- (7) 28. juunil 2013 kiitis nõuandekomitee heaks määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 kohase otsuse eelnõu. 28. juunil 2013 esitas ärakuulamise eest vastutav ametnik oma lõpparuande.

(1) EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

(2) 1. juulil 2013 tehti tehing, mille tulemusena loodi ühisettevõtte nimega Penguin Random House. Selle tulemusena muutis ettevõtja Penguin Group (USA), Inc. oma nime, mis on nüüd Penguin Group (USA), LLC, ja ettevõtja The Penguin Publishing Company Limited uueks nimeks sai Penguin Random House Limited. Ettevõtjat Penguin Group (Pearson plc osa) enam ei ole ning ettevõtja Dorling Kindersley Holdings Limited kirjastuse varad on antud üle ettevõtjale Penguin Random House Limited või selle tütarettevõtjatele (mille üle ettevõtjal Penguin Random House Limited on otsustav mõju).

3. ESIALGSES HINNANGUS TÕSTATATUD PROBLEEMID

Agendilepingud, millele Ameerika Ühendriikides ja EMP-s on alla kirjutanud kõik viis kirjastajat ja Apple

- (8) Kooskõlas neljale kirjastajale adresseeritud esialgse hinnanguga asus komisjon Penguinile adresseeritud esialgses

hinnangus esialgu seisukohale, et hiljemalt 2008. aastal olid vähemalt viis kirjastajat väljendanud üksteisele muret seoses suure internetipõhise jaemüüja Amazon kehtestatud e-raamatute jaehindadega, mis olid hulgihindadega võrdsed või neist madalamad. Komisjoni esialgne seisukoht on, et hiljemalt 2009. aasta detsembris võtsid kõik viis kirjastajat omavahel otseselt või kaudselt (Apple'i kaudu) kontakti, et tõsta EMPs e-raamatute jaehinda kõrgemale Amazoni poolt kehtestatud hindadest (nagu see oli Ühendkuningriigis) või hoida täielikult ära selliste hindade kehtestamine EMPs (nagu see oli Prantsusmaal ja Saksamaal). Selle eesmärgi saavutamiseks kavatsesid viis kirjastajat koos Apple'iga ühiselt minna e-raamatute hulgi müügitingimustele (mille puhul kehtestab jaehinnad jaemüüja) üle agendimudelile (mille puhul kehtestab jaehinnad kirjastaja). Kõnealune üleminek ühesugustele hinnakujunduse põhitingimustele pidi toimuma üleilmselt, kõigepealt Apple'iga ja seejärel muude jaemüüjatega (sealhulgas Amazon).

- (9) Esialgses hinnangus oli komisjoni esialgne seisukoht, et sellise ühise ülemineku saavutamiseks avaldasid ja/või said kõik viis kirjastajat igäiks teavet kõigi viie kirjastaja ja/või Apple'i käest viie kirjastaja tulevaste kavatsuste kohta järgmises: i) kas sõlmida agendileping Apple'iga Ameerika Ühendriikides ning ii) põhitingimused, mille alusel kõik viis kirjastajat sõlmiksid sellise agendilepingu Apple'iga Ameerika Ühendriikides, sh jaehinna enamsoodustusrežiimi klausel, maksimaalse jaehinna astmikud ja Apple'ile makstav komisjonitasu. Jaehinna enamsoodustusrežiimi klausliga nähti ette, et sellisel juhul, kui mõni teine interneti jaemüüja küsiks teatava e-raamatu eest madalamat hinda, peaks kirjastaja vastavalt vähendama sama e-raamatu hinda Apple'i e-raamatupoes iBookstore. Koosmõjus muude hinnakujunduse põhitingimustega oleks enamsoodustusrežiimi klauslist tulenenud kirjastajate jaoks väiksemad tulud senikaua, kui teised jaemüüjad oleksid jätkanud tol ajal turul kehtinud hindadega e-raamatute pakkumist. Komisjoni esialgne seisukoht oli, et jaehinna enamsoodustusrežiimi klauslit saab sellest tulenevate finantsmõjude tõttu käsitada kirjastajate ühise survevahendina. Kõigil viiel kirjastajal oli võimalik sundida Amazoni nõustuma agendimudelile üleminekuga või vastasel juhul arvestama ohuga, et sellele ettevõtjale keelatakse juurdepääs kõigi viie kirjastaja e-raamatutele, eeldades, et kõigil viiel kirjastajal oli samal ajavahemikul ühesugune huvi ning et Amazon ei oleks suutnud toime tulla olukorraga, kus talle oleks samaaegselt keelatud juurdepääs kõigi viie kirjastaja e-raamatute kataloogide kasvõi ühele osale.
- (10) Esialgses hinnangus oli komisjoni esialgne seisukoht, et Apple'i eesmärk oli leida võimalus hoida jaehinnad Amazoni hindadega samal tasemel ja samal ajal teenida oma soovitud kasumimäära. Apple pidi olema teadlik, et nii see eesmärk kui ka kõigi viie kirjastaja eesmärk – tõsta jaehindu Amazoni kehtestatud tasemest kõrgemale (või hoida ära Amazoni poolt madalamate hindade kehtestamine) oleks olnud saavutatav, kui Apple i) oleks järginud viiest kirjastajast vähemalt mõne kirjastaja soovitusi siseneda e-raamatute müügiturule pigem agendi- kui hulgi-

müügitingimustele kasutades ning ii) oleks teavitanud kõiki viit kirjastajat sellest, kas vähemalt keegi viiest kirjastajast oli sõlmimas Apple'iga agendilepingut Ameerika Ühendriikides samade põhitingimuste alusel.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõiked 1 ja 3, EMP lepingu artikli 53 lõiked 1 ja 3

- (11) Komisjon jõudis esialgsele seisukohale, et e-raamatute müümise puhul kogu maailmas hulgi müügitingimustele sarnastele põhitingimustele toetuvale agendimudelile üheskoos ümber lülitudes osalesid viis kirjastajat ja Apple kooskõlastatud tegevuses, mille eesmärk oli tõsta e-raamatute jaehindu EMPs või takistada e-raamatute odavamate hindade määramist EMPs.
- (12) Viie kirjastaja kooskõlastatud tegevus omavahel ja Apple'iga mõjutas tõenäoliselt oluliselt liikmesriikide vahelist kaubandust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 ja EMP lepingu artikli 53 lõike 1 tähenduses.
- (13) Lisaks oli komisjoni esialgne seisukoht, et selle juhtumi suhtes ei kohaldata Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõiget 3 ja EMP lepingu artikli 53 lõiget 3, kuna kõnealustes sätetes kehtestatud kumulatiivsed tingimused ei ole täidetud.
- (14) Komisjoni esialgses hinnangus esitatud kahtlused ei ole seotud e-raamatute müügi agendimudeli õiguspärase kasutusega. Penguinil säilib vabadus sõlmida agendilepinguid kooskõlas kohustustega tingimusel, et kõnealuste lepingute ja nende sätetega ei rikuta liidu konkurentsialaseid õigusakte.
- (15) Esialgse hinnanguga ei piirata ka selliste siseriiklike seaduste kohaldamist, mis lubavad kirjastajail kehtestada e-raamatute jaehinnad oma äranägemisel (edaspidi „edasimüügitingimuste kujundamise seadused”).

4. KOHUSTUSED JA TURU-UURING

- (16) Penguin ei nõustu komisjoni 1. märtsi 2013. aasta esialgse hinnanguga. Selleks et leida lahendus komisjoni poolt kõnealuses esialgses hinnangus tõstatatud probleemidele, esitas Penguin 16. aprillil 2013 siiski oma kohustused,

mis on põhimõtteliselt samad kui varem esitatud ja komisjoni 12. detsembri 2012. aasta otsusega nelja kirjastaja jaoks siduvaks muudetud kohustused.

- (17) Penguini esitatud kohustuste põhisisu on järgmine.
- (18) Kui Apple ei ole vastavalt oma kohustustele veel lõpetanud Penguiniga sõlmitud agendilepingut, lõpetab Penguin Apple'iga sõlmitud lepingu hiljemalt 14 päeva pärast seda, kui komisjon on vastu võtnud otsuse, millega muudetakse kohustused siduvaks.
- (19) Penguin pakub muudele jaemüüjatele kui Apple võimalust lõpetada kõik e-raamatute müügi kohta sõlmitud agendilepingud, mis i) piiravad jaemüüja võimalust jaehinda määrata, muuta või vähendada või pakkuda mis tahes muid soodustusi, või ii) sisaldavad enamsoodustusrežiimi hinnaklauslit, nagu on kindlaks määratud Penguini kohustustes. Juhul kui jaemüüja otsustab mitte kasutada võimalust selline leping lõpetada, lõpetab Penguin lepingu kooskõlas selles sätestatud tingimustega.
- (20) Penguin ei piira ega takista kahe aasta jooksul (nn järelemõtlemisaeg) jaemüüjate võimalust e-raamatute jaehinda määrata, muuta või vähendada ja/või ei piira ega takista jaemüüjate võimalust pakkuda hinnaalandust või mis tahes muid soodustusi. Kui Penguin sõlmib pärast eespool nimetatud lepingute lõppemist agendilepingu e-raamatute jaemüüjaga, on kõnealusel e-raamatute jaemüüjal võimalik kahe aasta jooksul vähendada e-raamatute jaehindu kõigi komisjonitasudega võrdse sellise kogusumma võrra, mida kõnealusel e-raamatute kirjastaja maksab e-raamatute jaemüüjale oma e-raamatute tarbijatele müümise eest vähemalt ühe aasta jooksul, ja/või kasutada sellist summat mis tahes soodustuste pakkumiseks.
- (21) Penguin ei sõlmi viie aasta jooksul EMPs ühtegi e-raamatute müügilepingut, mis sisaldab mis tahes liiki enamsoodustusrežiimi klauslit (jaehinna, hulgihinna ning komisjonitasu/tulu osa enamsoodustusrežiimi klauslid), nagu see on kindlaks määratud Penguini kohustustes.
- (22) Turu-uuringu käigus sai komisjon ühe märkuse.
- (23) Märkus puudutas kahtlusi, mis ei ole seotud esialgses hinnangus tõstatatud konkurentsiprobleemidega, vaid erisuguste failivormingute kasutamise ja digitaalõiguste haldamisega, millest tulenevalt võivad teatavad e-raamatu failid olla loetavad ainult teatavat liiki e-raamatu lugeritega; samuti olid kahtlused seotud Amazoni tugeva turupositsiooniga EMPs.

5. KOHUSTUSTE HINNANG JA PROPORTSIONAALSUS

- (24) Esialgses hinnangus oli komisjoni esialgne seisukoht, et viie kirjastaja omavahelise ja Apple'iga võimaliku kooskõlastatud tegevuse eesmärk oli takistada, piirata või kahjustada konkurentsi EMPs.
- (25) Komisjon leidis 12. detsembri 2012. aasta otsuses, et tuleks taastada sellised konkurentsitingimused, mis kehtisid EMPs enne võimalikku kooskõlastatud tegevust (edaspidi „konkurentsipõhine ennistamine”).
- (26) Kõik neli kirjastajat ja Apple on esitanud kohustused, mille abil saavutada kõnealusel konkurentsipõhine ennistamine asjaomaste agendilepingute lõpetamisega ja leppides kokku teatavad piirangud e-raamatute kaubanduskokkulepete üle peetavate uute läbirääkimiste jaoks. Nelja kirjastaja kohustused hõlmasid nii järelemõtlemisaega kui ka hinna enamsoodustusrežiimi keeldu ning Apple'i kohustused jaehinna enamsoodustusrežiimi keeldu.
- (27) Komisjon leiab, et kõigi nelja kirjastaja ja Apple'i esitatud kohustuste abil loodaks piisavalt pika ajavahemiku jooksul EMPs konkurentsipõhise ennistamise tingimused. Eelkõige saavutatakse nende abil piisav teadmatuse seoses kirjastajate ja jaemüüjate tulevaste kavatsustega ärimudelite (st hulgi- müügi-, agendi- või uus mudel) valiku ja sellega seotud hinnakujunduse suhtes. Kohustustega vähendatakse ka kõigi nelja kirjastaja ja Apple'i huvitatust leppida samade põhitingimuste alusel uuesti kokku e-raamatuid käsitlevate lepingute üle.
- (28) Penguini kohustused aitavad omalt poolt kaasa 12. detsembri 2012. aasta otsusega saavutatud konkurentsipõhisele ennistamisele.
- (29) Esiteks panevad Penguini kohustused ta lõpetama asjaomased agendilepingud jaemüüjatega (lisaks Apple'iga sõlmitud agendilepingule, mis tuleb lõpetada 12. detsembri 2012. aasta otsusega Apple'ile siduvaks muudetud kohustuste raames).
- (30) Teiseks kohaldatakse Penguini kohustuste raames kaheaastast järelemõtlemisaega nüüd kõikidele Penguini e-raamatutele, mida pakuvad Apple ja teised jaemüüjad.
- (31) Kolmandaks kohaldatakse Penguini kohustuste raames hinna enamsoodustusrežiimi keeldu kõigi uute Penguini ja jaemüüjate vahel sõlmitavate lepingute suhtes (lisaks sellele, et jaehinna enamsoodustusrežiimi keeldu kohaldatakse kõigi Penguini ja Apple'i vaheliste uute lepingute suhtes, nagu on ette nähtud kohustustega, mis muudeti Apple'ile siduvaks 12. detsembri 2012. aasta otsusega).

- (32) Komisjon leiab, et kokkuvõttes aitavad Penguini esitatud kohustused lisaks nelja kirjastaja ja Apple'i kohustustele, mis muudeti siduvaks 12. detsembri 2012. aasta otsusega, luua piisava aja jooksul konkurentsivõimelise ennistamise tingimused.
- (33) Kokkuvõttes leiab komisjon, et Penguini esitatud kohustused on (nii kohaldamisala kui kestuse osas) piisavad, et leida lahendus probleemidele, mille komisjon tõstatas oma esialgses hinnangus. Lisaks sellele ei ole Penguin esitanud vähem koormavaid kohustusi, mis samuti sobiksid kõnealuste probleemide lahendamiseks.
- (34) Komisjon on arvesse võtnud kolmandate isikute huve, sh nende huve, kes osalesid turu-uuringus.

6. KOKKUVÕTE

- (35) Vastavalt otsusele on kohustused Penguini jaoks siduvad viie aasta jooksul alates otsuse teatavakstegemise kuupäevast, v.a järelemõtlemisaeg, mis on siduv kaheaastase koguperioodi jooksul alates otsuse teatavakstegemise kuupäevast.